

SZAKDOLGOZATI TÉMAVÁZLAT és ÖSSZEFOGLALÁS

Hallgató neve:	Janka Anasztázia
Neptun kódja	WBUQ00
Munkarend	Nappali
Szak/specializáció	Pénzügy és számvitel szak Számvitel specializáció
Értesítési címe:	4405 Nyíregyháza, Bóbita u. 35
Telefon (mobil)	+ 36 (30) 896 29 17
e-mail címe:	j.naszti@gmail.com

A szakdolgozat címe: Étkezés lemondás nélkül! – A „mentes” élelmiszeripar
jövedelmezőségének elemzése

A szakdolgozat készítésének helye:

Vállalat neve:	Naturtrade Hungary Kft. ÉdenPrémium
Vállalat címe:	6725 Szeged, Szabadsajtó u. 54.
Külső konzulens Neve, beosztása:	Labát Anita – Kereskedelmi vezető
E-mail cím,	labat.anita@naturtrade.hu
telefonszám:	+36 (30) 224 88 48

A szakdolgozat részletes vázlata:

Napjainkban egyre több embert foglalkoztat az egészséges életmód. A rendszeres sportolás mellett elengedhetetlen a helyes táplálkozásra való odafigyelés. Mindemellett a népesség egyre nagyobb hányadát érinti valamilyen betegség, ami miatt rá van utalva egy bizonyos étel elhagyására. Az összetevők böngészése helyett, ma már nagy felirattal „kiemelt” laktóz-, glutén-, cukor-, vagy „mindenmentes” termékekkel találkozunk a polcokon.

A társadalom egy másik részében pedig felerősödött az igény az iránt, hogy fogyókúrázás, vagy az egészségesebb táplálkozás reményében nem vesznek, illetve nem esznek meg akármit. A vásárlási modellükben a jobb minőségű, teljes kiőrlésű, vagy bio ételekért hajlandóak magasabb árakat kiadni.

Pár éve jómagam is elkezdtem odafigyelni a táplálkozásomra. Saját bőrömön tapasztaltam meg, hogy a felerősödő kereslet következtében az utóbbi években egyre több „mentes” termék jelenik meg a piacon.

Az egyetemi tanulmányaim alatt a hatékonyság vizsgálatának elsajátítása során sok kérdésem merült fel ezzel a témával kapcsolatban. Most úgy érzem, ez egy kitűnő lehetőség arra, hogy jobban beleáshassam magamat a témába, és kutatásaimmal vizsgálhassam a piacnak eme kicsi szegmensét.

Fontosnak érzem, hogy utánajárjak, vajon a saját tapasztalataimat számokkal is alá lehet-e támasztani. Ezenkívül szeretném megvizsgálni, hogy a magyar viszonylatokban az élelmiszeripart mennyire foglalkoztatja az élelmiszeripar eme szegmense. Dolgozatomban arra szeretnék választ találni, hogy jövedelmező-e ez a terület napjainkban.

Az adott élelmiszeripari vállalatoknak megéri fejleszteni magukat a mentes termékek irányába? Fontos megfigyelni, hogy az egyre inkább növekedő vásárlói igények mellett vajon valójában megéri-e a drágább alapanyagokból kísérletezni ezeknek a termékeknek az előállításával. Mennyivel komplikáltabb egy ilyen specifikus élelmiszer forgalomba hozása?

Végül kitekintésként utánajárnék, hogy a Covid-19 vírus hogyan hatott az élelmiszeripar eme kicsiny területének a hatékonyságára. Érdemes lenne kutatni, hogy ezt a helyzetet mennyire befolyásolta a Covid-19 vírus okozta általános élelmiszer drágulás? A vírus jelenléte hogyan tükröződött az élelmiszeriparban?

A mentes ételek hatékonyságát fogyasztói oldalról, valamint az élelmiszeripari cégek szempontjából is szeretném megvizsgálni. A dolgozatomban első feléhez tehát egy kvantitatív kutatást vennék alapul, melyet a fogyasztókkal végeznék el. Ebben felmérném a különböző mentes típusú termékekre az igényeket. Utánajárnék, vajon mi a legfontosabb szempont a vevőknél. Megvizsgálom, hogy a fogyasztók hogyan viszonyulnak a mentes termékek árához.

A másik oldal szemszögéből mélyinterjúk segítségével gyűjtenék adatokat. Az információkból hatékonysági mutatókat számolnék, amik választ adnak a dolgozatomban felvetett kérdéseimre, és segítségükkel támasztanám alá a hipotéziseimet.

Tartalom

1. A téma relevanciájának bemutatása	6
2. A téma elméleti hátterének bemutatása	8
2.1 Fogalmi körülhatárolás	8
2.2. Szakirodalmi bázis	13
3. Kérdésfeltevés	17
4. Adatgyűjtési technika	18
4.1. Kutatási módszertan	18
4.1.1 <i>Fogyasztói oldal</i>	18
4.1.2 <i>Vállalati oldal</i>	19
4.2. Minta	21
5. A mentes élelmiszeripar elemzése	23
5.1. Fejlesztés a mentes árucikkek gyártásának irányába.....	23
5.1.1 <i>A mentes termékek iránti kereslet és annak okai</i>	23
5.1.2 <i>Mentes ételek a rendezvényeken és az online térben</i>	26
5.1.3 <i>A mentes ételtípusok szerinti fogyasztói igények</i>	26
5.1.4. <i>Vállalati érdekeltség a mentes termékek gyártása kapcsán</i>	27
5.2. A mentes vállalatok jövedelmezősége.....	28
5.2.1 <i>Fogyasztói preferenciák a mentes termékek kapcsán</i>	28
5.2.2 <i>A minőségi alapanyag fontossága</i>	29
5.2.3. <i>A mentes vállalatok rövid elemzése</i>	31
5.3. A mentes termékek értékesítése	33
5.3.1 <i>A fogyasztók vásárlási szokásai</i>	33
5.3.2 <i>Az eladási ár</i>	34
5.3.3 <i>Nehézségek a mentes termékek értékesítésekor</i>	36
5.4. Versenyhelyzet a mentes piacon	36
5.4.1. <i>A széles mentes élelmiszer-kínálat prezentálása</i>	37
5.4.2. <i>A versenyhelyzet, és annak legyőzése a környezettudatossággal</i>	38
5.4.3 <i>A versenyhelyzet és a marketing</i>	39
5.5. A Covid-19 vírus hatása a mentes élelmiszeriparra	41
5.5.1 <i>A vírus hatása az eladási árakra</i>	42

6. Hipotéziseim elbírálása	43
6.1 H1: Napjainkban megéri mentes termékeket gyártani	43
6.2 H2: Jövedelmező drágább alapanyagokból kísérletezni, majd gyártani a termékeket annak érdekében, hogy azok jó minőségűek legyenek.....	43
6.3 H3: Komplikáltabb a mentes élelmiszerek forgalomba hozása	44
6.4 H4: Erős a versenyhelyzet jelenléte a mentes piacon.....	45
6.5 H5: A Covid-19 vírus által okozott általános élelmiszerdrágulás kisebb mértékben hatott a mentes termékek áraira, mint a hagyományos élelmiszerekére	45
7. Következtetések és javaslatok	46
8. Összefoglalás	48
9. Irodalomjegyzék	52
10. Ábrajegyzék.....	55
11. Táblázatok jegyzéke.....	55
12. Mellékletek	56
1 sz. melléklet: Fogyasztói kérdőív a „mentes” ételekről	56
2. sz. melléklet: Vállalati kérdőív a „mentes” ételekről.....	61
3 sz. melléklet: A mélyinterjú kérdései	67

Felhasznált főbb szakirodalom

- 1995. évi XC. törvény az élelmiszerekről, 2. § 1. bek. Kihirdetve: 1995.X.24
- KSH (2019) *Élet glutén nélkül*. Infografika. Elérhető:
 - https://www.ksh.hu/infografika/2021/glutenmentes_infografika.pdf?lang=hu
(Letöltés ideje: 2021.10.23)
- KSH (2021.10.08.) *Szeptemberben 5,5%-kal nőttek az árak az előző év azonos hónapjához képest*. Elérhető: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/far/far2109.html>
(Letöltés ideje: 2021.10.26)
- Bíró Tibor Dr. - Kresalek Péter – Pucsek József Dr. – Sztanó Imre Dr (2016): *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése*, Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó, ISBN: 978-963-394-851-4
- Ghauri, Pervez–Grønhaug, Kjell (2016): *Kutatásmódszertan az üzleti tanulmányokban* Budapest: Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789630598590>

Elérhető: https://mersz.hu/hivatkozas/dj187kaut_95_p4#dj187kaut_95_p4 (Letöltés ideje: 2021.11.05.)

- Hajdu Istvánné – Lakner Zoltán (1999): *Az élelmiszeripar gazdaságtana*, Budapest: Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, ISBN: 963 356 283 X
https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/85905/ertekezes_magyar.pdf?sequence=5&isAllowed=y (Letöltés ideje: 2021.03.16)
- Nordhaus, William D.–Samuelson, Paul A. (2016): *Közgazdaságtan* [Digitális kiadás.] Budapest: Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789630597814> Elérhető: https://mersz.hu/hivatkozas/dj149k_241_p3#dj149k_241_p3 (Letöltés ideje: 2021.10.27.)
- Panyor Ágota Dr., PhD – Balogh Sándor Prof., Dr. – Hampel György Dr., PhD (2019): *Élelmiszer-Gazdaság*, Szeged: Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar, ISBN: 978-963-306-669-0 Elérhető: <http://eta.bibl.u-szeged.hu/2105/1/%C3%89lelmiszer-gazdas%C3%A1g.pdf> (Letöltés ideje: 2021.09.23)
- Pisók Krisztina (2015): *Az allergén anyagok helyettesíthetősége*. BA szakdolgozat, Budapest: BGE Elérhető: <http://dolgozattar.repozitorium.uni-bge.hu/4540/> (Letöltés ideje: 2021.09.23)
- Siklósi Ágnes (2009): *Hatékonyági, jövedelmezőségi vizsgálatok és azok számviteli összefüggései az élelmiszeriparban*. Doktori (PhD) értekezés, Debrecen.
- Téglásy Nóra (2017): *A speciális étrendű fogyasztók szokásai és a magyarországi kínálat*. BA szakdolgozat, Budapest: Budapesti Gazdasági Egyetem Elérhető: <http://dolgozattar.repozitorium.uni-bge.hu/13750/> (Letöltés ideje: 2021.10.06)
- Jonathan Josephs (2021.10.10) *Kraft Heinz says people must get used to higher food prices* Elérhető: <https://www.bbc.com/news/business-58847275> (Letöltés ideje: 2021.10.26)
- *Tackling the world's most urgent problem: meat* (2018) Elérhető: <https://www.unep.org/news-and-stories/story/tackling-worlds-most-urgent-problem-meat> (Letöltés ideje: 2021.10.26.)

ÖSSZEFOGLALÁS

Étkezés lemondás nélkül! – A „mentes” élelmiszeripar

jövedelmezőségének elemzése
szakdolgozat címe

Janka Anasztázia

Hallgató neve

Nappali munkarend/ Pénzügy és számvitel szak/ számvitel specializáció

Napjainkban egyre több embert foglalkoztat az egészséges táplálkozás. Míg a társadalom egy részét pusztán csak a felkapott trend miatti érdeklődésük vezérli, addig napról-napra egyre több olyan ember van, akik valamilyen betegség miatt kényszerülnek bizonyos élelmiszerek elhagyására.

A dolgozatom során az élelmiszeripart vizsgáltam a különböző összetevőtől mentes élelmiszereken keresztül. Arra kerestem a választ, hogy mennyire jövedelmező magyar viszonylatban az élelmiszeripar eme szegmense. Kitértem többek között arra, hogy a vállalatoknak megéri-e a mentes termékek irányába fejleszteni magukat, illetve rentábilis-e a drágább alapanyagokat felhasználniuk annak érdekében, hogy termékeik mentesek legyenek, de mégis visszaadják a hagyományos ízvilágot. Utánajártam, hogyan lehet az erősödő versenyhelyzetben is a csúcson maradni, és mennyivel komplikáltabb ezeknek a termékeknek a forgalomba hozása. Végül pedig megvizsgáltam, miként hatott a Covid-19 vírus okozta általános élelmiszerdrágulás a mentes termékekre.

A kutatásom első felében a fogyasztók igényeit mértem fel egy primer kutatással, melyben tanulmányoztam többek között a vásárlási szokásaikat, a fizetési hajlandóságukat, majd a dolgozat második felében vállalkozói oldalról kerestem a kutatási kérdéseimre/hipotéziseimre a választ. Egy rendezvény keretein belül készítettem mélyinterjúkat több különböző mentes termékeket előállító, vagy forgalmazó vállalkozással, majd egy korábbi tudományos értekezés

élelmiszeripari hatékonyságot mérő kérdőívet egészítettem ki, és annak segítségével gyűjtöttem további információkat, melyekből mutatószámokat képeztem.

A kutatásom eredményeit öt kisebb részekre bontva prezentáltam.

Dolgozatomban megállapítottam, hogy napjainkban megéri mentes termékeket gyártaniuk, valamint jövedelmező drágább alapanyagokba investálniuk a vállalkozásoknak a jó minőség érdekében. Konstatáltam, hogy nem komplikáltabb a mentes élelmiszerek forgalomba hozása és hogy erős a versenyhelyzet jelenléte a mentes piacon. Végül megállapítottam, hogy saját tapasztalataim ellenére a mentes termékek árára ugyanolyan mértékben hatott a Covid miatti általános élelmiszerdrágulás, mint a hagyományos termékek árára.

Véleményem szerint bár az utóbbi években nagy fellendülésbe kezdett az egyébként is innovatív „mentes” élelmiszeripar, még mindig hatalmas fejlesztések előtt áll. Versenyhelyzetet jelentene, ha olcsóbb mentes termékeket is gyártanának, érdemes lenne több mentes ételleket kínáló vendéglátóipari helyet kialakítani, valamint fejleszteni kellene a mentes vállalatok marketing stratégiáját.